

datum 30-03-2010

volgnr. 2009-2010/3

Advies

Ongeplande huisbezoeken

Begrip en draagwijdte van ongeplande huisbezoeken door consulenten uit de bijzondere jeugdbijstand

Advies aan de Commissie Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid
Parl.St. VI.Parl. 2009-2010, nr. 16 (2009-2010)

Kinderrechtencommissariaat

Leuvenseweg 86

1000 Brussel

tel.: 02-552 98 00

fax: 02-552 98 01

kinderrechten@vlaamsparlement.be

www.kinderrechten.be

1 Situering

De Commissie Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid besliste om het verzoekschrift over huisbezoeken binnen de bijzondere jeugdbijstand te behandelen. Overeenkomstig artikel 5 Verzoekschriftendecreet verleent het Kinderrechtencommissariaat verplicht advies¹.

Verzoekster vraagt aan de instanties van de bijzondere jeugdbijstand om (ook) on-aangekondigd op huisbezoek te gaan. Volgens de verzoekster zou er zo meer aan het licht komen en zou er minder verwaarlozing gebeuren.

Kinderen moeten volgens haar op neutraal terrein gehoord worden. Kinderen zouden niet durven praten met de ouders erbij. Ze vraagt dat de jeugdrechter en de consulent het kind meedelen wat zijn rechten zijn.

In voorliggend advies gaan we dieper in op de wenselijkheid van onverwachte huisbezoeken binnen de bijzondere jeugdbijstand. Voor het tweede element, het horen van kinderen op neutraal terrein, verwijzen we naar de adviezen van het Kinderrechtencommissariaat hierover.²

Het verzoekschrift stelt de nefaste gevolgen van aangekondigde huisbezoeken aan de kaak. Allicht gaat het hier niet zozeer over de schadelijke gevolgen van geplande huisbezoeken, maar eerder over de nefaste gevolgen van *enkel* aangekondigde huisbezoeken. Anders gezegd draait het om *de vraag of onaangekondigde huisbezoeken mogelijk moeten zijn* en indien dit inderdaad het geval is, *onder welke omstandigheden* deze kunnen plaatsvinden.

Wat verstaan we onder een huisbezoek en wat zijn de verschillende mogelijke finaliteiten ervan? In dit advies trachten we dit uit te klaren en besteden we aandacht aan de positie van de consulent. Vanuit deze analyse formuleren we ten slotte enkele aandachtspunten en aanbevelingen.

2 Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind

Het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind bepaalt het volgende:

- Kinderen hebben recht op bescherming tegen alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld, letsel of misbruik, lichamelijke of geestelijke verwaarlozing of nalatige behandeling, mishandeling of exploitatie (art. 19 en 34 IVRK);
- De overheid verleent passende bijstand aan ouders bij de opvoeding van hun kind (art. 17 IVRK);
- Bij alle maatregelen betreffende kinderen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging (art. 3 IVRK);

¹ Officiële titel van het advies luidt: 'Advies naar aanleiding van een verzoekschrift van 17 december 2009 over de nefaste gevolgen van aangekondigde huisbezoeken in het kader van de bijzondere jeugdzorg.'

² Advies 2005-2006/11, *Spreekrecht, Zelfstandige rechtsingang, Jeugdadvocaten*; Dossier: Recht op recht. Pleidooi voor een volwaardige rechtsbescherming voor minderjarigen, juni 2008. Beide te consulteren op www.kinderrechten.be.

- De overheid is verplicht bescherming en de zorg te verzekeren die nodig zijn voor het welzijn van het kind, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen (art. 3 IVRK);
- Kinderen hebben recht op een periodieke evaluatie van hun behandeling en de omstandigheden die ermee verband houden, wanneer ze uit huis geplaatst zijn (art. 25 IVRK).

Daarnaast schrijft het Verdrag ook voor dat:

- Geen enkel kind mag worden onderworpen aan willekeurige of onrechtmatige inmenging in zijn of haar privé-leven, in zijn of haar gezinsleven, zijn of haar woning of zijn of haar correspondentie, noch aan enige onrechtmatige aantasting van zijn of haar eer en goede naam (art. 16 IVRK);
- De plicht van de Staat tot respect voor de rechten en verantwoordelijkheden van ouders en de ruimere familie om het kind leiding te geven overeenkomstig zijn of haar groeiende capaciteiten (art. 5 IVRK)

De discussie rond ongeplande huisbezoeken situeert zich volop in het spanningsveld tussen het recht op privacy en bescherming van het gezinsleven enerzijds (art. 5 en 16 IVRK) en de plicht van de overheid om bijstand te verlenen en kinderen te beschermen anderzijds (art. 17, 19 en 34 IVRK).

3 Overwegingen vanuit het Kinderrechtencommissariaat

3.1. Begripsafbakening

Bij een huisbezoek gaan officiële instanties langs bij de cliënt/patiënt. Een huisbezoek gebeurt aangekondigd als de cliënt weet wanneer men langskomt. Bij een onaangekondigd huisbezoek is dit niet het geval en wordt er onverwacht bij de cliënt aangeklopt. Onaangekondigd hoeft daarom niet ongewenst te zijn.

Anders dan in Nederland, is er over het bestaan en de invulling van huisbezoeken in Vlaanderen weinig geschreven. In de praktijk zien we dat huisbezoeken niet enkel in de bijzondere jeugdbijstand gebeuren, maar ook bijvoorbeeld door maatschappelijk werkers van het OCMW, door justitieassistenten, door verpleegkundigen van Kind en Gezin...

Dit advies zoomt in op de huisbezoeken uitgevoerd door *consulenten in de bijzondere jeugdbijstand*. Het gaat zowel om de positie van de consulenten bij de sociale dienst voor vrijwillige jeugdbijstand (comités) als om de positie van de consulenten van de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdbijstand (consulenten bij de jeugdrechtbank).³

Ook het onderscheid tussen de vrijwillige hulpverlening (aanbod door het comité) en de gerechtelijke of gedwongen hulp (pedagogisch afdwingbare maatregelen en jeugdbeschermingsmaatregelen) zal implicaties hebben voor de draagwijdte van een huisbezoek.

³ Binnen de bijzondere jeugdbijstand is het niet uitgesloten dat ook voorzieningen, in het kader van de *uitvoering* van hulpverlening, huisbezoeken verrichten. Zo wordt het huisbezoek regelmatig als begeleidingsvorm in de 'jeugdhulpwijzer' vermeld (www.jeugdhulpwijzer.be). Voor thuisbegeleidingsdiensten vormen de huisbezoeken zelfs de kern van de begeleiding.

3.2. Mogelijke finaliteiten van een huisbezoek

Een huisbezoek kan vanuit een verschillende finaliteit plaatsvinden.

In dit advies maken we een onderscheid tussen:

- huisbezoek in kader van (de opstart van) een begeleiding;
- huisbezoek in kader van opvolging en controle;
- huisbezoek in kader van politioneel optreden.

3.2.1. Huisbezoek in het kader van (de opstart van) een begeleiding

De bedoeling van een huisbezoek kan zijn om de leefsituatie van de betrokkene goed in te schatten, de betrokkenheid te vergroten, informatie te vergaren, de vraag te verhelderen⁴, ondersteuning te bieden (cliënt is niet mobiel) of de begeleiding thuis op te zetten.

In het kader van hun **screeningsopdracht**, kunnen *consulenten* ook huisbezoeken uitvoeren, al is het ons niet duidelijk of dit ook in de praktijk gebeurt. Tijdens deze screening is het de bedoeling om zoveel mogelijk relevante gegevens te verzamelen: over de minderjarige, zijn gezin, zijn school of werksituatie, zijn bredere sociale omgeving en de al eerder georganiseerde hulpverlening.⁵

Binnen een begeleidingskader zal de hulpverlener er doorgaans voor kiezen om zijn huisbezoek aan te kondigen om te vermijden voor een gesloten deur te staan en zo onnodig tijd te verliezen. Een ander argument om een bezoek aan te kondigen, is de wens om de vertrouwensrelatie tussen cliënt en hulpverlener niet te schaden of minstens niet onder druk te zetten. Tot slot kan het maken van een afspraak om een bezoek aan huis af te leggen, ook een teken van respect zijn voor de privacy en het gezinsleven van de cliënt en zijn gezin. Bezoek ontvangen, vergt altijd een bepaalde houding en instelling. Het is indringender dan zelf bij de hulpverlener langs te gaan. "Bezoek ontvangen is nu eenmaal niet hetzelfde als op bezoek gaan."

Toch is er binnen de finaliteit van 'huisbezoek als begeleidingsvorm' ook een mogelijkheid om onaangekondigd een huisbezoek te doen. In het kader van *aanklampende hulpverlening* kan men onverwachts langs lopen bij een cliënt. Zo kan het zijn dat de hulpverlener besluit een bezoek te brengen aan zijn cliënt omdat hij al lang niets meer hoorde en andere communicatievormen op niets uitlopen. Een huisbezoek kadert dan binnen het uitgangspunt dat alles in het werk gesteld wordt om de cliënt te bereiken. Niettemin moeten we er ons van bewust zijn dat aanklampend werken geen eenduidig begrip is en evenmin een specifieke methodiek.⁶

Onder welke vorm het bezoek binnen een begeleidingskader ook plaatsvindt – aangekondigd of onaangekondigd – het is in elk geval essentieel dat de cliënt vooraf goed geïnformeerd wordt over de mogelijkheden die zich kunnen aandienen: wordt dit bezoek altijd aangekondigd of kan het ook onverwacht plaatsvin-

⁴ In het kader van Integrale Jeugdhulp wordt het huisbezoek specifiek vermeld als methodiek bij de vraagverheldering door het Adviesbureau Jeugdhulp (Eindnota Gemengde werkgroep toegangspoor Maatschappelijke noodzaak, 18 december 2009).

⁵ Art. 67 Besluit Bijzondere Jeugdbijstand. Voor consulenten bij de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdbijstand ligt deze opdracht vervat in de plicht tot 'navorsingsopdrachten' (art. 45 Decreet Bijzondere Jeugdbijstand). Deze opdracht resulteert in een schriftelijk verslag met o.a. informatie m.b.t. de jongere en zijn gezin, een beschrijving en eventueel een diagnose van de situatie die de aanleiding vormt voor de gerechtelijke tussenkomst, een beschrijving en evaluatie van de reeds gerealiseerde bijstand en hulp (J. PUT, *Handboek Jeugdbescherming*, Brugge, die Keure, 2005, 167).

⁶ A. GROENEN en G. CUYVERS, "Hulpverleners klampen aan bij partnergeweld", *Alert* 2010/1.

den? De hulpverlener moet ook duidelijk aangeven wat de finaliteit van het huisbezoek is, wat de mogelijke bezoekmomenten zijn (werkuren, weekdays, weekenddagen) en welke plaatsen in het huis bezocht kunnen worden.

Op grond hiervan dient de cliënt zijn *'informed consent'* te geven voor het afleggen van (on)geplande huisbezoeken. Zijn toestemming moet gebaseerd zijn op volledige en juiste informatie over de reden en het doel van het huisbezoek, en de gevolgen van een weigering om mee te werken.

In functie van eenvormige visie en kwaliteitsvolle praktijkontwikkeling lijkt het ons zinvol om binnen de hulpverlening *handvatten voor de praktijk* op te stellen met de gronden tot (onverwachte) huisbezoeken, de voorwaarden, gedragscodes, etc.⁷ Dit zou meteen ook de rechtspositie van de cliënt en deze van de consulent versterken. Het is ons niet duidelijk of een dergelijke leidraad rond het afleggen van huisbezoeken momenteel voorhanden is binnen de bijzondere jeugdbijstand.

Dat consulenten binnen een begeleidingskader ook onverwacht bij hun cliënt thuis langsgaan, is niet evident. Het gaat in deze eerste fase immers (enkel) om het in kaart brengen van de leefsituatie van de cliënt om een inschatting te kunnen maken van de noden. Op dit moment is er geen sprake van controle (zie verder onder 3.2). Wanneer de consulent het toch nodig acht onverwacht langs te gaan in het kader van de screening, in het belang van het kind, zal hij dit vooraf moeten signaleren en de toestemming moeten vragen aan de cliënt, dit alles binnen de hoger beschreven visievorming en praktijkontwikkeling.

We zijn van mening dat het concept en draagwijdte van de *'screening'* nog verder uitgezuiverd moet worden.⁸ Bij deze conceptverheldering zal ook het hele idee rond huisbezoeken en de voorwaarden hiervoor aan bod moeten komen.

3.2.2. Huisbezoek in het kader van opvolging en controle

Een huisbezoek kan ook plaatsvinden in het kader van controle en opvolging van maatregelen. Het gaat dan vooral om het bewaken van het toezicht over de hulpverlening. Het beeld dat in dit verband meestal opdoemt, is dat van een "big brother overheid" die alles in het werk wil stellen om de burger te betrappen. Toch hoeft het zo'n vaart niet te lopen, ook al is een dergelijke controle verre van evident.

Een consulent heeft als taak te waken over de uitvoering van de hulpverlening (art. 71 Besluit Bijzondere Jeugdbijstand⁹). Hij kijkt na of het opgestelde handelingsplan wordt nageleefd (art. 46 Decreet Bijzondere Jeugdbijstand¹⁰). Bij de uitoefening van dit toezicht lijkt het niet uitgesloten dat een consulent ook huisbezoeken kan afleggen. Wanneer de jeugdrechtbank een jongere onder toezicht plaatst bij de sociale dienst, moet deze de jongere begeleiden en moet hij waken over de naleving van de door de jeugdrechtbank opgelegde voorwaarden (art. 37 Jeugdbeschermingswet; art. 38 decreet Bijzondere Jeugdbijstand).

⁷ Ter inspiratie: AFDELING HANDHAVING WIZ, *Protocol huisbezoeken*, <http://www4.edegelderland.nl/cmsfile/180021>; X., Protocol Huisbezoeken in het kader van de WWB, 2008, <http://www.arnhem.nl/dsresource?objectid=81623&type=org>.

⁸ Binnen de ontwikkelingen van de Integrale Jeugdhulp en de beleidslijnen rond maatschappelijke noodzaak.

⁹ B.VI.Reg. 24 oktober 2008 tot uitvoering van het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand en het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003, BS 2 maart 2009.

¹⁰ Decreet 7 maart 2008 betreffende de bijzondere jeugdbijstand, BS 15 april 2008.

Binnen deze finaliteit, is het van belang een onderscheid te maken tussen vrijwillige en gerechtelijke hulpverlening.

Binnen de *vrijwillige hulpverlening* kunnen we verwijzen naar wat hierboven beschreven is. Het is essentieel om de cliënt voldoende in te lichten zodat deze op basis hiervan zijn 'informed consent' kan geven. Deze instemming past binnen het breder kader van de toestemmingsvereiste die geldt voor de hele hulpverlening. Ook hier zou een opgestelde leidraad een kader kunnen bieden waarbinnen de consulent kan handelen.

Voor *onaangekondigde huisbezoeken*, moet men zich eerst afvragen wat de mogelijke meerwaarde hiervan is. Ongevraagd op bezoek komen, kan zichtbaar maken wat de cliënt liever verborgen wil houden. Toch is de reikwijdte hiervan beperkter dan op het eerste gezicht gedacht wordt. Gebrek aan de nodige hygiëne is bijvoorbeeld moeilijker te verdoezelen bij een onaangekondigd bezoek. Hetzelfde geldt voor een controle op het gezinsfunctioneren. Een werkpunt van ouders kan zijn om voldoende structuur aan te brengen in het gezinsleven alvorens het kind weer thuis kan opgevoed worden. Via een onaangekondigd huisbezoek kan dit werkpunt beter gecheckt worden.

Andere moeilijkheden of probleemsituaties vallen minder te controleren met een onverwacht huisbezoek. Vanaf het moment dat de deurbel gaat, zullen de aan de gang zijnde gedragingen stoppen of verstopt worden, ongeacht of het een aangekondigd bezoek is, dan wel een onverwachte visite. In het geval van het voorbeeld aangehaald uit het verzoekschrift, zal het slaan allicht ook ophouden wanneer de deurbel rinkelt en er een verantwoordelijke van een overheidsinstantie voor de deur staat (eventueel gepaard gaande met een druk op het kind in kwestie om te zwijgen over wat gebeurd is).

Wanneer er inderdaad een controle van bepaalde aspecten nodig is, die beter met een ongepland huisbezoek gestaafd kunnen worden, kan dit bezoek doorgang vinden. Ook hier zullen de hoger beschreven randvoorwaarden (kennisgeving van de mogelijkheid van ongeplande huisbezoeken, 'informed consent' en doorgedreven visievorming) vervuld moeten worden.

Ook binnen de *gerechtelijke hulpverlening* lijken huisbezoeken door consulenten mogelijk. Het verstrekken van de nodige informatie hierover vormt ook hier een essentiële randvoorwaarde. De cliënt zou in staat moeten zijn tot kennisname van de mogelijkheid tot (on)aangekondigde bezoeken aan huis. Net zoals bij de vrijwillige hulpverlening, moet ook hier steeds worden nagegaan wat de meerwaarde zou kunnen zijn van een onaangekondigde visite. In deze setting kan worden verwacht dat het aantal toelaatbare gronden voor onverwachte huisbezoeken talrijker is. Indien de cliënt de consulent weigert binnen te laten ondanks een eerder gegeven kennisgeving, dient de consulent de jeugdrechtbank in te lichten.

Ten slotte dient nog een belangrijke nuance aangebracht te worden. Zoals gezegd kunnen – onder bepaalde condities – onaangekondigde bezoeken plaatsvinden. Het is dan aan de bewoners om de vertegenwoordiger van de overheidsinstantie (i.c. consulent) al dan niet binnen te laten. Zij hebben steeds het recht om dit te weigeren. In principe is de woning onschendbaar, wat wil zeggen dat toestemming van de bewoner vereist is om binnen te treden.¹¹

¹¹ Overtreden consulenten deze regel en betreden ze toch zonder toestemming de woning, dan kunnen ze hiervoor gestraft worden (art. 148 Sv.: "ieder ambtenaar van de administratieve of de rechterlijke orde, (...) in die hoedanigheid optredend, in de woning van een ingezetene tegen diens wil binnendringt buiten de gevallen die de wet bepaalt en zonder inachtneming van de vormen die zij voorschrijft, wordt

Uitzonderingen op deze regel moeten wettelijk bepaald zijn. Concreet houdt dit in dat wanneer een cliënt de toegang tot zijn woning weigert, de deur dicht blijft.¹² Ook dit aspect, nl. het feit dat je als cliënt (en als burger) het recht hebt om de toegang tot de woning te ontzeggen aan al wie geen mandaat heeft de woning met dwang te betreden, moet opgenomen worden in de informatieplicht van consulenten wanneer ze willen overgaan tot het afleggen van huisbezoeken. De wettelijke uitzonderingen kaderen veelal in politieel optreden dat hieronder wordt besproken.

In de zogenaamde Brugse zaak waarbij een kind dat onder begeleiding stond van een comité bijzondere jeugdzorg door ondervoeding om het leven kwam, wordt deze zienswijze door de rechter bevestigd: “In het gezin D. werd gewerkt op basis van vrijwilligheid, wat tot dan toe succesvol was gebleken, wat tevens inhoudt dat men niet over drukingsmiddelen beschikt wanneer de deur niet opengaat, een probleem dat zich na 1 september effectief begon te stellen.”¹³

3.2.3. Huisbezoek in het kader van een politieel optreden

Artikel 15 van de Grondwet bepaalt dat de woning onschendbaar is. We sommen hieronder de belangrijkste wettelijke uitzonderingen op waarin, ook zonder toestemming van de bewoner en eventueel met dwang, de woning kan worden betreden. Deze gronden hebben allen betrekking op acute situaties, in de politieke sfeer of gerelateerd aan de volksgezondheid.

Vooraleer in te zoomen op deze gronden, is het belangrijk om erop te wijzen dat de politie eveneens kan ingezet worden voor de controle op de naleving van maatregelen. Bij minderjarigen is dit bijvoorbeeld het geval voor het huisarrest.¹⁴ De politie heeft als taak na te gaan of de minderjarige aanwezig is. Ook in deze hoedanigheid kan de politie niet zonder de toestemming van de bewoners het huis betreden. Uiteraard kunnen ze een weigering tot toegang wel rapporteren aan de jeugdrechter.

— Hulpgeroep en bedreiging van de integriteit¹⁵

Het is de onderzoeksrechter die kan bevelen om een woning te doorzoeken om bewijzen van een misdrijf te verzamelen. Dit impliceert dat hij zich toegang tot de woning mag verschaffen. In bepaalde gevallen hebben ook politieambtenaren de bevoegdheid binnen te dringen in een huis. We gaan hier kort op in omdat bepaalde gevallen bijzonder relevant kunnen zijn in het kader van de problematiek geschetst in het verzoekschrift.

Zo mag elke politieambtenaar een woning betreden bij hulpgeroep.¹⁶ Hierbij is het voldoende dat de omstandigheden in de woning van buitenuit als een verzoek tot hulp kunnen worden uitgelegd.

gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met geldboete van zesentwintig [euro] tot tweehonderd [euro].”)

¹² Uitzonderingen worden verder besproken onder 3.2.3.

¹³ Rk. Brugge 14 september 2005 – Corr. Brugge 13 februari 2006, *TJK* 2006/5, 373.

¹⁴ Art. 37, § 2bis, 9° Jeugdwet.

¹⁵ Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize of huiszoeking mag worden verricht, *BS* 28 juni 1969; art. 27 Wet 5 augustus 1992 op het politieambt, *BS* 22 december 1992.

¹⁶ R. VERSTRAETEN, *Handboek strafvordering*, Antwerpen, Maklu, 2005, 286-287.

Elke aanwijzing dat de tussenkomst van de politie nodig is, volstaat. Het is niet vereist dat kreten en geschreeuw te horen zijn.¹⁷ Voorwaarde is wel dat de oproep van binnen de woning komt.

Een andere mogelijkheid die de politie heeft om een woning binnen te vallen, is bij situaties van brand en overstroming. Onder brand en overstroming worden alle rampen en zware ongevallen begrepen, evenals de situaties waarbij het leven of de lichamelijke integriteit van personen wordt bedreigd. In geval van gehuil, vechtpartij of schoten gesignaleerd door de burens kan de politie optreden.¹⁸

— Inbeslagname

Een gerechtsdeurwaarder of de notaris heeft de bevoegdheid om in het kader van beslaglegging zonder toestemming een huis binnen te gaan.¹⁹

— Bedreiging van de volksgezondheid²⁰

De burgemeester kan een huis zonder toestemming van de bewoner betreden met het oog op het nemen van maatregelen tegen ongezonde woningen (bv. ontruiming, afbraak,...).

4 Aanbevelingen van het Kinderrechtencommissariaat

‘Binnen zonder bellen’ is een privilege van de politie²¹ die in acute situaties een woning kan betreden, desnoods tegen de wil van de bewoner.

Onverwachts langs gaan bij een cliënt kan ook door andere overheidsinstanties benut worden, hetzij in het kader van (de opstart van) een begeleiding, hetzij in het kader van controle.

Het is belangrijk dit onderscheid te vrijwaren en de eigenheid van zowel politie als hulpverlening hierin te (h)erkennen. De rol van de jeugdbrigades en de sociale dienst van de politie is niet gelijk te schakelen met die van hulpverleners en consulenten.

Bij de organisatie van huisbezoeken moet er steeds een evenwicht worden gezocht tussen het recht op privacy van een gezin en het recht van kinderen op de nodige bescherming.

Het Kinderrechtencommissariaat stelt dat het recht op informatie niet geschonden mag worden.

Zo moet de cliënt ongeacht welke situatie **verplicht ingelicht** worden van het feit dat hij aan huis bezocht kan worden.

¹⁷ J. SMETS (actualisatie door S. VANDROMME), “Betreden van de woning bij oproep, rampen, onheil, schadegevallen of gevaar voor personen”, www.jura.be.

¹⁸ J. SMETS (actualisatie door S. VANDROMME), “Betreden van de woning bij oproep, rampen, onheil, schadegevallen of gevaar voor personen”, www.jura.be.

¹⁹ Art. 1504 en 1580 Ger.W.

²⁰ Artikel 135, § 2 Nieuwe gemeentewet; art. 67 Huisvestingscode; VERENIGING VAN DE STAD EN DE GE-MEENTEN VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST (VSGB), *De bevoegdheid van de burgemeester inzake openbare gezondheid*, te raadplegen op <http://www.avcb-vsgeb.be/>.

²¹ Of van de burgemeester wanneer de volksgezondheid in het gedrang is.

In het kader van vrijwillige hulpverlening dient de cliënt op basis van volledige informatie steeds zijn **'informed consent'** te geven. De vertrouwensrelatie staat centraal.

In het teken van gerechtelijke hulpverlening die kadert in een controle- en opvolgingscontext, is de **kennisgeving** over de onverwachte bezoeksmogelijkheid een minimum.

De meerwaarde van een onaangekondigd huisbezoek moet telkens onderzocht worden.

Het Kinderrechtencommissariaat dringt aan op het opstellen van **praktijkhandvatten** die consulenten en cliënten een leidraad bieden bij huisbezoeken. Hierin kan bijvoorbeeld aan bod komen: de mogelijke redenen van een huisbezoek, het verloop van dergelijk huisbezoek, het in acht te nemen gedragsregels, gevolgen van een weigering tot toegang tot de woning en rapportage.

Voorafgaand hieraan is een doorgedreven **visievorming** noodzakelijk. Het Kinderrechtencommissariaat beveelt aan om dit denkproces te laten aansluiten bij de ontwikkelingen binnen integrale jeugdhulp, en meer specifiek bij de discussie rond 'aanklappende hulpverlening', 'maatschappelijke noodzaak' en de rechtspositie van cliënten.

Bij deze moet evenzeer aandacht besteed worden aan de positie van de kinderen die tijdens een huisbezoek aanwezig zijn. Op welke manier kunnen kinderen betrokken en geïnformeerd worden? Hoe verloopt een huisbezoek in aanwezigheid van kinderen?